

KONFERENCIABESZÁMOLÓ

TURCSÁN-TÓTH ZSUZSANNA

Hősök, mártírok, áldozatok és szentek az antikvitástól a modernitásig (Hol húzódnak a történelmi értelmezések határai?)

A Károli Gáspár Református Egyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Karának Klasszikus Ókori és Szellemi és Anyagi Kultúrák Kutatócsoportja, Csízy Katalin és Hóvári János vezetésével, 2019. november 7–8. között, *Hősök, mártírok, áldozatok és szentek az antikvitástól a modernitásig (Hol húzódnak a történelmi értelmezések határai?)* címmel szervezett konferenciát, melyen huszonnégy előadó figyelemre méltó kutatási eredményeit hallgathatták meg az érdeklődők.

A megnyitón Zsengellér József, az egyetem akkori rektora és Hóvári János, a Történettudományi Intézet docense köszöntötte a megjelenteket. Ezt követően Maróth Miklós *Két ókori katonaszent* című plenáris előadása vezette fel a tudományos előadások sorát. A kutató Szent György és Szent Miklós életrajzát vetette össze, és kimutatta, hogy mindkét szent korszerű hős volt abban az értelemben, hogy a korabeli társadalom káros változásaival szemben léptek föl, és mindketten olyan célok védelmének szentelték életüket, amelyek a birodalomban élő emberek fejlődése szempontjából helyesnek és követendőnek bizonyultak.

A konferencia további részében a szervezők, megkönnyítvén a közönség dolgát, nem a párhuzamosság, hanem az egymásutánosság rendje alapján szervezték meg az egyes szekciókat, így az érdeklődők többé-kevésbé kronologikus rendben követhették végig a 'bérós', a 'hős', a 'mártír' és az 'áldozat' fogalmának jelentéseit, értelmezését, szerepét és ezek változásait az ókortól napjainkig.

Az első, tisztán ókortörténeti szekciót az *Istennek tekintett emberek az ókori Egyiptomban* című előadás nyitotta meg. Az ókori Egyiptom több évezredes története gazdag anyagot kínál annak a gyakorlatnak a megismeréséhez, amelynek keretében a közösség bizonyos személyek kiemelkedő fontosságát azok istenként való tiszteletével hangsúlyozta. Fábíán Zoltán néhány, az ókori Egyiptom történetének különböző korszakaiban élő jelentős személyiség (Imhotep, asszuáni Heqaib és az edfui Iszi, az ifjú Jahmesz-Szapair herceg, I. Amenhotep és édesanyja, Jahmesz-Nefertari, Antinoos) kultuszát vizsgálva, a hasonló és eltérő vonások bemutatása révén vázolta fel ezt a jelenséget.

A következő előadás (*Kis-ázsiai városlapító bérósok*) az ókori Hellas bérósainak egy speciális csoportjával, a városlapítókkal foglalkozott. A kis-ázsiai ión városlapító bérósok kultuszai a Kr. e. 6. századtól egészen a császárkor végéig nyomom követhetők, sőt egyes esetekben még a bizánci időkben is tetten érhető a tiszteletük. A legtöbb *polis*ban városlapítók egész sorával találkozhatunk, akiknek csak egy

része mitológiai alak, számos közülük történelmi személyiség volt, akiket mint másodlagos alapítókat tiszteltek. Turcsán-Tóth Zsuzsanna régészeti és írott források segítségével, Ephesos és Milétos példáján keresztül mutatta be a mitikus és a történelmi alapítók sorát, és kísérletet tett a köztük lévő kapcsolat feltérképezésére.

Az első szekciót Tóth Orsolya *Kultúrbohók Itáliában* című előadása zárta, amelyben Janus alakjával foglalkozott. A kapuk két arccal ábrázolt istene sajátos helyet foglal el a római vallásosságban, egyedi, archaikus vonásai megkülönböztetik a görög hatás alatt formálódott *pantheon* többi istenségétől. Egyes, főként a késő antikvitásból fennmaradt források (Plutarchos, Athenaios, Macrobius stb. munkái) arról számolnak be, hogy Janus eredendően ember volt, aki tetteivel szerzett magának halhatatlanságot. Az előadó ezek alapján mutatta be, hogy Janus a civilizációteremtő kultúrbohók tulajdonságaival rendelkezett, aki halandóból a tettei révén jutott el az isteni tisztelet fokára.

A második, kronológiai szempontból vegyes szekciót Kónya Annamária előadása nyitotta meg, amelyben Juraj Jánosik, a szlovák történetírás mártírjának és hőséneke történetét vizsgálva, kísérletet tett a mítosz mögötti valóság feltárására (*Juraj Jánosik, a szlovák történetírás mártírja és hőse. Mítosz és valóság*).

Ezt követően Sárközy Miklós egy korszakokon átívelő jelenséget mutatott be *Hős, mártír, istenség a zoroasztrianizmustól a modern Iránig: Sijāwuxš/Sijāwuxš alakja és kultuszai az iráni hagyományokban* című előadásban. *Sijāwuxš* alakja az iráni epikus hagyomány tragikus hérosai közé tartozik. A legendás erejű és vitézségű hős egyben az igazmondás, erényesség és irgalmasság szimbóluma is az iráni hősepikában, aki igaztalanul halt mártírhálált. A kutató arra kereste a választ, hogy *Sijāwuxš* kultuszai hogyan alakultak az ókortól az iszlám kori Irán időszakáig. A változások folyamatában egy prezoroasztrianus vegetációs istenségtől indulunk el, majd Bukhara kora középkori *Sijāwuxš* gyászünnepén keresztül a *Süg-i Sijāwuxš* siratóritusáig jutunk. Az előadás *Sijāwuxš* siratóünnepének az iráni tizenkettes síta iszlámban ismert ún. Asúra-ünnepre és Hoszein, a harmadik síta imám siratóritusaira gyakorolt lehetséges hatását is vizsgálta, valamint kitekintett *Sijāwuxš* és áldozata recepciójára a modern iráni és tadzsik nemzeti identitásban.

A szekció harmadik előadásában (*Az eperjesi mártírokról*) Kónya Péter az 1687-ben kivégzett eperjesi nemesek és polgárok emlékezetének történetét mutatta be.

A szekciót lezáró előadásban (*Reneszánsz bohók – a tudós költő és pártfogója, Angelo Poliziano levele Lorenzo de' Medici haláláról*) Frazer-Imregh Monika a Medici család legkiemelkedőbb alakjának, a „Magnifico” („Nagyszerű”) melléknévvel emlegetett Lorenzo halálának körülményeit vizsgálta. Az esetet Angelo Polizianónak a negyvenhárom évesen elhunyt Lorenzo de' Medici utolsó napjáról írt levele alapján ismerhette meg a közönség.

A csütörtöki nap utolsó szekciójának első előadásában (*Nomád bohók a középkori sztyeppén*) Hidán Csaba a középkori sztyeppeni népek sajátos harcmódorát és a kiemelkedő egyéniségek szerepét mutatta be az orhoni kőoszlopokon olvasható, Kül teginnek, a keleti türkök legendás vezérének hőstetteit ismertető szövegen kereszt-

tül, amelyből nemcsak az események története, a sajátos harcmodor, hanem a vezér felelősségadata és népe iránt érzett szeretete is megismerhető.

Seláf Levente prezentációjában (*Ősök és hősök a burgundi hercegi könyvtárban. A Roman de Buscalus alakjai és párbuzamai*) egy, a 15. századból származó, prózában írt lovagregény hőseinek hibáit és erényeit vetette össze a többi kortárs lovagregény szereplőinek vonásaival, és azt vizsgálta, hogy a jellemzések mennyiben alapulhatnak általános sztereotípiákon, illetve a burgundi udvar valós alakjainak jellemvonásain. Az elemzett mű különös hibrid, melyben a városi krónika és a regényes életrajz elemei keverednek egymással. Hősei több generáción át Tournai városának vezetői, illetve szövetségeseik. Hipotézise szerint a szereplők egyikét, Tournust azért jellemzi a nők iránti határtalan vonzódás, mert a burgundi hercegnek, Jó Fülöpnek is ez volt az egyik gyengéje: így válik furcsa, torz királytükörré a város (és alapítóinak) legendás története.

A szekció harmadik előadásában (*Augustinus korának mártírkultuszai*) Óbis Hajnalka azt vizsgálta, hogy a mártírokról való beszéd és a fogalom hogyan jelenik meg a 4. sz. végi, illetve 5. sz. eleji keresztény diskurzusban, azon belül Augustinus műveiben. A széles tematikus spektrumból kiemelten foglalkozott a mártírokra való emlékezés formáival, tiszteletükkel, valamint azzal, hogy Augustinus hogyan foglalt állást püspökként a hamis mártírok, hamis *reliquiák* kérdésében, és ez hogyan nyilvánul meg az *antidonatista* vagy *antipelagiánus* vitában.

A konferencia utolsó ókortörténeti vonatkozású előadásában (*Az antik hős mint paradigma*) Csízy Katalin az antik hős alakjának testi-lelki definíciója segítségével jutott el a *hérós* filozófiai síkú megközelítéséhez, nevezetesen a kései antikvitás újplatonista tanításaihoz. Mindezek alapján a Római Birodalom második filozófus-császárának, Iulianus Apostatának az írásaival mutatta be, hogy kiket állított példának az uralkodó a maga és az alattvalói számára, s végül miként lett ő maga is paradigmává.

A konferencia első napjának záróeseménye keretében Gerebics Sándor *A régi fény ragyogjon – Szigetvár 1566* című filmjét tekinthették meg az érdeklődők.

A pénteki nap első szekcióját Gálffy László a „*Hazátlan*“ *hős? Erős Róbert példája* című előadása nyitotta meg. A kora középkori nyugati-frank állam válságos évtizedeiben felbukkanó előkelő, Erős Róbert neve szorososan kötődik a leszármazottai útján később hatalomra kerülő Capeting (francia királyi) dinasztia sikeréhez. Róbert a Szajna és Loire közti területek hercegeként egyéb címeket és különböző feladatokat halmozva látta el a rá bízott terület védelmét, elsősorban a normannokkal és a bretonokkal szemben. Pályája, sikerei, valamint utolsó drámai és hősie harca a normannokkal Brissarthe-nál mindenképp alkalmassá tették arra, hogy személyére hősként tekintsenek. Mindez mégsem sikerült oly mértékben, ahogy arra számíthatnánk, neve és szerepe a helyiek emlékezetében elhalványult, emlékét leginkább leszármazottai királyi pozíciójának köszönhetően a későbbi történetírás őrizte meg. Az előadó azt mutatta be, hogy egy, a hős szerepének minden szempontból megfelelő férfialakja miért merült feledésbe.

Bubnó Hedvig előadásában (*Apostolból hős lovag – Szent Jakab átalakuló kultusza Hispániában a Reconquista idején*) Szent Jakab kultuszának metamorfózisát mutatta be, a zarándok szentből hős lovaggá váló alak ikonográfiájának változásain keresztül. Az Ibériai félsziget arabok általi elfoglalását követően, a 8–9. század fordulóján kezdődött idősebb Szent Jakab kultusza, a keresztény kézen maradt északi területek nyugati végében csodás módon megtalált testereklje egyre gyakoribb meglátogatásával. Kezdetben az Asztúriai Királyság, majd pedig a félszigeten formálódó más keresztény királyságok is, sőt a *reconquista* nyomán újjáépülő egyház és a Hispániában megjelenő clunyi szerzetesi közösség is felkarolta a zarándoklást. Az ennek nyomán megélenkülő gazdaság a folyamatosan visszahódított területeken nem csupán a kereskedelem és a kézművesség fellendülését eredményezte, hanem egy komplex kapcsolati rendszer kiépülésére is lehetőséget adott, hozzákapcsolva az addig elszigetelt Hispániát az egyre egységesebb európai kereszténységhez. Idősebb Szent Jakabhoz egész Európából özönlöttek a zarándokok, és ezzel párhuzamosan a félszigeten az ő védelmező segítségét kérték a *reconquista* küzdelmeiben. Az ikonográfiában jól nyomon követhetők a zarándok szent hős lovaggá formálódó kultuszának sajátosságai.

A szekció negyedik előadásában (*Orbán a szent, a hős és a kultusza*) Csoma Zsigmond a szőlő és a szőlőművelés szentjének kultuszát mutatta be az ókortól egészen napjainkig. A témát mind az egyházi liturgia, mind pedig a népi hagyományok szempontjából tárgyalta.

A kora újkori szekció nyitóelőadásában (*Szigetvári Zrínyi Miklós: hős vagy mártír*) Hóvári János Zrínyi Miklós, a tragikus sorsú hadvezér történelmi emlékezetét mutatta be a hallgatóságnak.

Ezt követően Kincses Katalin Mária a Rákóczi-kultusz komplex jelenségére világított rá egyetlen aspektus, a kultikus szóhasználat témakörén keresztül (*Rákóczi szent neve – és kultusza*). A történelmi kultusz – eltérően az irodalmi kultusztól – olyan kutatási terület, ahol minden egyes formai, tartalmi elem mögött valamilyen valós történelmi jelenség fedezhető fel, állapította meg az előadó.

Szentmártoni Szabó Géza a korszak kiemelkedő irodalmi alakja halálának történetét vázolta fel előadásában (*Balassi Bálint hősi halála*).

A pénteki nap második szekcióját Gudor Kund Botond A „szenvető Egyház” *percepciója a 18. század első harmadának erdélyi történetírásában: Bod Péter (1712–1769) és a protestáns mártírológia* című előadása zárta.

Hermann Róbert *A honvédség hősei 1848–1849-ben* című előadásával nyitotta meg a harmadik szekciót. Az előadó az 1848–1849-es honvédsereg katonái által véghez vitt hőstettek „esetleges” tényezőit vizsgálta. Konkrét példákon keresztül érzékelte, hogy egy-egy hőstett „elkövetése” sokszor milyen apró tényezőkön múlik, s hogy az „elkövetők” maguk sem voltak mindig tisztában tettük súlyával. 1849. február 25-én, Cibakházánál a 19. gyalogezred 3. zászlóalja csak az ütközet után vette észre, hogy parancsnokát az ellenség elfogta, s a cibakházai kocsmába zárta – saját elhatározásukból visszamentek kiszabadítani őt. Március 5-én a 3. honvédzászlóalj

azért támadott meg szemből egy ellenséges ágyúüteget, mert a dobosuk a reggeli pálinkaosztásnál kétszer állt sorba, és nem „félre húzódj”-ot, hanem rohamot dobolt. Azaz a hőstettek esetében előfordult, hogy nem a tudatosság, hanem inkább a spontaneitás játszott szerepet.

Jakusch Gabriella emlékeztörténeti előadásában (*Katonahősök emlékezete a két háború közötti Magyarországon*) a harcokban meghalt, vitéz helytállást, önfeláldozást tanúsító hősök emlékezetének kialakulását és magyarországi elterjedését mutatta be, különös tekintettel a két világháború közötti időszakra.

A szekció harmadik előadásában Popély Gyula mutatta be gróf Esterházy János tragikus sorsú felvidéki politikus pályafutását (*Gróf Esterházy János, a Felvidék mártírpolitikusa*).

A konferencia pénteki napjának negyedik szekcióját Bognár Zalán előadása (*Kárpátalja szovjet megszállásának ítélet nélkül rabságba hurcolt áldozatairól és emlékezeteikről*) nyitotta meg. Kárpátalja Szovjetunióhoz csatolásának előkészítéseként a Kárpátalját elfoglaló 4. Ukrán Front Katonai Tanácsának 1944. november 12-i 0036-os parancsa alapján 30–40 ezer 17–76 év közötti, főként magyar, kisebb részt német nemzetiségű civil férfit hurcoltak el hadifogolyként szovjetunióbeli kényszermunkára. A ruszin, szlovák, ukrán, zsidó, cigány származásúakat, ha véletlenül belekerültek a listába, elengedték. Ezzel az etnikai tisztogatással félemlítették meg Kárpátalja lakosságát, nehogy bármilyen szerveződés is történjen e terület Szovjetunióhoz csatolása ellen. Az elhurcoltak több mint egyharmada belehalt a fogság, a kényszermunka embertelen körülményeibe, és nincs olyan magyar család Kárpátalján, amely ne lenne érintve ebben. Ezért nincs olyan település sem, ahol ne emlékeztetne emlékmű az elhurcolt áldozatokra. Sőt itt Kárpátalján, Szolyván hozták létre az első emlékparkot az ítélet nélkül elhurcolt civilek, a „málenkij robotosok” emlékére, siratófallal, amelyen immár 12 ezer áldozat nevét vésték. Ezt a helyet nevezik a kárpátaljai magyarság 20. századi Golgotájának.

Ezt követően Földváryné Kiss Rita számolt be előadásában (*Hősök/áldozatok/árulók? – Református pályaképek dilemmái 1945 után*) a háború után kibontakozó református életpályákkal kapcsolatos dilemmákról.

A szekció utolsó tudományos előadásában (*Szerb Antal mártírsága*) Kovács Tamás a tragikus sorsú író-irodalmár, Szerb Antal utolsó éveinek történetébe nyújtott betekintést. Az író levelezésén keresztül bemutatta, hogy egy, a világ dolgaira érzékeny művész miként élte meg a mellözöttséget, majd az üldözöttséget az 1940-es évek Magyarországon.

A konferenciát záró Filó László *Felelősség és szolgálat a külföldi katonai missziókban* című előadásában a saját tapasztalatai alapján számol be arról, hogy mit is jelent napjainkban a felelősség, a bátorság és a hazaszeretet, vagyis mindazok az erények, amelyek hőssé tehetnek egy katonát kortársai és az utókor szemében.

VASSÁNYI MIKLÓS

Az Oktatási Hivatal által szervezett „Kárpát-medencei
Fiatal Magyar Kutatók Konferenciájá”-nak Bölcsész- és Társadalom-
tudományi Szekciójáról
(online konferencia, 2021. március 30.)

Az Oktatási Hivatal kétnapos, négyszekciós konferenciát rendezett Kárpát-medencei fiatal magyar kutatók (doktorandák, doktoranduszok és posztdoktori kutatók) részére, amelyre Szlovákiából, Ukrajnából, Romániából és Szerbiából is érkeztek résztvevők. A Bölcsész- és Társadalomtudományi Szekcióhoz érkezett nagyjából 50 előadástervezetből végül tíz valósulhatott meg ezen az online konferencián. Ha a fent jelzett szekciócímet és a szekció tartalmát összevetjük a vele párhuzamosan lezajlott Komplex Természettudományi Szekcióéival, akkor megállapíthatjuk, hogy a Bölcsész- és Társadalomtudományi Szekció is kiérdemelte a „komplex” jelzőt – tulajdonképpen már egyszerűen annál fogva is, hogy itt a bölcsészet találkozott a társadalomtudományokkal, amelyek rokon tudományok ugyan, de módszertanukban alig van valami közös. Ez a különbség – amely feljogosít a „komplex” jelző viselésére – akkor is fennáll, ha ugyanakkor az is igaz, hogy van olyan tudomány, amelynek egy része ide, másik része oda szolgál: nevezetesen a filozófia, amelynek metafizikai és logikai (sőt talán még a művészetfilozófiai) részeiben semmi társadalmi aspektust nem találunk, más részei viszont – például az etika vagy a politikafilozófia – kifejezetten társadalomtudományiak. A bölcsész- és a társadalomtudományok találkozása egy szekcióban módszertani komplexitást eredményez, hiszen alig lehet valami közös (például) egy kortárs demográfiai vizsgálat, illetve egy török kori, levéltári anyagra alapozott kutatás módszertanában – így hát ez a szekció is komplex, összetett képet mutatott a fiatal Kárpát-medencei kutatók szakmai tevékenységéről.

Ezt a sokszínű szekciót azonban valamilyen titokzatos módon mégis összerendezte három tematikus főszál vagy főfogalom: a *határ* (és határátlépés), a *konfliktus* és az *identitás* témája. Miután ez nem szervezői döntés folytán alakult így, ezért az ember hajlamos feltételezni, hogy ezek a kulcstémák maguktól nyomultak az előtérbe, amennyiben aktualitásuk és súlyuk folytán ma meghatározzák a fiatal bölcsészeti és társadalomtudományi kutatónemzedék eszmei horizontját.

De már a szekciónyitó plenáris előadásban, Dr. Tátrai Patrik recens Kárpát-medencei etnikai folyamatokkal foglalkozó tézisei között is jelen volt különösen a határ és az identitás problematikája, hiszen a magyarság etnodemográfiai folyamatai nem ugyanúgy alakulnak az itthoni, mint a külhoni magyarok esetében; és mint tanár úr rámutatott, az etnikai identitás, illetve annak vállalása (például népszám-

lálás során) nem egy és ugyanaz a dolog, ami oda vezethet, hogy – adott esetben – szubjektív lelki tényezők befolyásolhatják egy objektívnek szánt felmérés eredményeit.

A határ, a határátlépés, a migráció közvetlen politikai értelemben volt a tárgya több előadásnak is, így Buzgó Gábor határmenti migrációval kapcsolatos előadásának, Iváncsó Ádám Dvorcsák György szlovják politikus életútját bemutató előadásának, Horváth-Sánta Hanga Iszlám Államot tárgyaló előadásának és Szaploneczay Máté görögkatolicizmussal kapcsolatos előadásának. A három utóbb említett előadás azonban legalább ugyanannyira kapcsolódott az identitás témaköréhez is, hiszen az Iszlám Államba kivándorló nők – mint Horváth-Sánta Hanga elmondta – nem ritkán keresztény vallásukat vetik el a muzulmán identitás kedvéért; Dvorcsák György a kelet-szlovákiai szlovják identitás elismertetéséért fáradozott; míg a görögkatolicizmus sajátosan szép és egyedi vallási identitás a római rítusú katolicizmus és az orthodoxia között.

Közelebbről az identitás témájához kapcsolódott azután Kovály Katalin előadása a kárpátaljai magyar vállalkozásokról, Sándor Alexandra Valéria előadása a közösségi médiában a járvány alatt tapasztalt önreprezentációról és Santavec Anita előadása Bródy Sándor önreflexív Rembrandt-novelláiról. Mint Kovály Katalintól megtudtuk, a magyar identitás vállalása gazdaságilag kifizetődő lehet a kárpátaljai térségben, mert egy vállalkozó így jogosult lehet a magyar kormány által kínált fejlesztési projekteken való részvételre; a pszichológus kollegina mérési adatokkal támasztotta alá, hogy a járvány idején szignifikánsan megnőtt az önreprezentatív tartalmak megosztása az összes ismertebb közösségi portálon; az irodalomtörténetész kollegina pedig arról számolt be, hogyan ismert önmagára Rembrandt alakjában a századvég-századelő nagy novellistája.

Végezetül elsősorban a – gyakran határátlépésből származó – konfliktus volt a témája Pénzváltó Nikolett előadásának a tagadható háborúkról (*deniable wars*), Kővágó Emese előadásának az 1944-es vajdasági tömegmészárlásról és Szalma Stefan előadásának a török kori rabkereskedelemről. A két utóbbi előadás a magyar történelem szomorú korszakaiba és eseményeihez vezetett vissza: egyfelől az újvidéki tragikus „hideg napok” tragikus következményeihez, másfelől az ország három részre szakadásának idejébe, amikor szinte hétköznapi praxis volt a rabokat hazaküldeni a saját váltságdíjukért. Pénzváltó Nikolett ezzel szemben külföldre, közel-keleti hadszínterekre irányította a figyelmünket, ahol új típusú, könnyen tagadható, de nehezen irányítható háborúkat vívnak zsoldosok vagy ember nélküli drónok segítségével.

Végső soron komoly történelmi: konfliktustörténelmi-kρίζistörténelmi leckét kaptunk hat órában különösen a Kárpát-medence recens történetéről, ahol oly nagy szerepet játszott a határ, a határok módosulása, az etnikai és vallási identitás, a krízis és a konfliktus. A Szekcióban bemutatkozó fiatal kutatók – akik a Kárpát-medence különböző tájairól érkeztek – az itteni múlt és jelen sok és sokszínű aspektusában merültek el. Az előadások szakmailag megalapozottak, fogalmilag igényesek

voltak. Mint egy szenior nemzedék képviselője ígéretesnek érzem a munkát, amit a fiatal kutatók végeznek – akiknek egyszer átadjuk a fáklyát. Az Oktatási Hivatalnak és Kiss Dávid Projektvezetőnek kijár a köszönet, hogy fáradságot nem kímélve kiviteleztek ezt a jó ötletet, a Kárpát-medencei fiatal kutatók összehívását egy ilyen konferenciára. Külön köszönet illeti Tátrai tanár urat szekciónyitó előadásáért, amely felállította a módszertani standardot a fiatalabbak számára, és megmutatta, hogyan kell egy igen gazdag anyaggyűjtést elmélyülten kielemezni. És végül köszönet volt kedves tanítványomnak, Élő Csenge Enikőnek moderátori közreműködéséért.